

Питання до поточного контролю з навчальної дисципліни

Земельне право

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу.
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі тесту чи колоквиумів;
- виконання студентами впродовж семестру завдань для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо).

Зміст програми навчальної дисципліни Земельне право

(питання, які розглядаються при вивченні дисципліни «Земельне право»)

❖ Модуль 1. Системоутворюючі категорії земельного права

Земельне право в правовій системі України. Місце і значення земельного права в загальній системі права України. Земельне право як самостійна галузь права, як напрям наукових досліджень і учбова дисципліна. Поняття предмета земельного права. Поняття, сутність та зміст земельно-правових відносин, їх класифікація. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин. Доктринальні підходи до визначення об'єктів та суб'єктів земельних правовідносин. Методи правового регулювання земельних відносин. Система земельного права. Принципи земельного права. Поняття і склад земельного фонду України. Поняття і зміст правового режиму земель, цільового призначення і цільового використання земель. Поняття та види земельних правовідносин. Суб'єкти,

об'єкти, зміст земельних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин. Співвідношення земельного права із суміжними галузями права. Правове забезпечення сучасної земельної реформи.

Джерела земельного права, їх система й особливості. Конституційні основи земельного права. Співвідношення понять "джерела земельного права" й "земельне законодавство". Цілі і завдання земельного законодавства. Поняття та особливості джерел земельного права, їх правова класифікація та система. Роль і значення нормативно-правових актів в регулюванні земельних відносин. Закони як джерела земельного права. Специфіка підзаконних нормативно-правових актів як джерел земельного права. Нормативні правові акти органів місцевого самоврядування як джерела земельного права. Міжнародно-правові акти як джерела земельного права. Співвідношення національного і міжнародного законодавства та особливості їх застосування. Розмежування і співвідношення норм земельного і цивільного законодавства. Співвідношення земельного законодавства з водним, лісовим, екологічним, містобудівним і іншим законодавством. Тлумачення норм земельного права. Значення судової практики при регулюванні земельних правовідносин.

Правові основи управління у галузі використання, охорони та відновлення земель. Управління у галузі використання, охорони та відновлення земель: зміст та особливості. Державне управління земельним фондом України. Система та повноваження органів управління у галузі використання, охорони та відновлення земель. Поняття та зміст функцій управління у галузі використання, охорони та відновлення земель. Процедура реалізації функцій управління у галузі земельних відносин. Державний земельний кадастр. Цілі і завдання моніторингу земель. Контроль за використанням та охороною земель. Землеустрій. Планування використання та охорони земель. Особливості встановлення та зміни меж адміністративно-територіальних одиниць. Правові засади економічного механізму у галузі

використання, охорони та відновлення земель. Поняття, принципи та основні складові економіко-правового механізму у галузі використання, охорони та відновлення земель. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель. Відшкодування втрат лісогосподарського виробництва.

❖ **Модуль 2. Права на землю: здійснення, гарантії та їх охорона**

Набуття, перехід та припинення права власності на земельні ділянки.

Поняття права власності та особливості змісту права власності на землю. Власність на землю як економічна і правова категорія. Право власності на землю Українського народу. Державна власність на землю: суб'єкти, об'єкти, особливості набуття та припинення. Право комунальної власності на землю: суб'єкти, об'єкти, особливості набуття та припинення. Право приватної власності на землю: суб'єкти, об'єкти, особливості набуття та припинення. Права і обов'язки суб'єктів щодо використання земельних ділянок.

Приватизація земельних ділянок. Поняття та особливості приватизації земельних ділянок громадянами України. Особливості приватизації земельних ділянок юридичними особами. Особливості формування земельних ділянок.

Порядок здійснення державної реєстрації земельних прав. Особливості здійснення державної реєстрації земельних прав.

Правове регулювання обігу земельних ділянок. Особливості обігу земель сільськогосподарського призначення. Набуття права власності на земельні ділянки за цивільно-правовими угодами. Особливості продажу земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб. Примусове відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності. Обмеження, захист і гарантії реалізації прав власників земельних ділянок.

Право землекористування. Загальні засади права землекористування та його види. Суб'єкти, об'єкти та зміст права землекористування. Особливості підстав виникнення і припинення права землекористування. Права та обов'язки землекористувачів. Особливості права постійного

землекористування. Право на оренду землі. Особливості укладення договорів оренди землі. Зміна, припинення, поновлення договорів оренди землі. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) або для забудови (суперфіцій). Захист прав землекористувачів.

Обмеження та обтяження прав на землю. Поняття обмежень та обтяжень прав на землю. Загальна характеристика обмежень прав на землю. Загальна характеристика обтяжень прав на землю. Земельний сервітут. Види права земельного сервітуту. Підстави та порядок встановлення і припинення земельних сервітутів.

Юридичні гарантії земельних прав. Поняття гарантій земельних прав. Види гарантій земельних прав. Форми та способи захисту прав на земельні ділянки. Правове забезпечення відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. Вирішення земельних спорів у системі гарантій захисту земельних прав.

Особливості юридичної відповідальності за земельні правопорушення. Поняття, загальна характеристика та види юридичної відповідальності за земельні правопорушення. Визначення та головні ознаки земельного правопорушення. Особливості, склад, загальна класифікація земельних правопорушень.

❖ **Модуль 3. Особливості правового режиму використання, охорони та відновлення земель окремих категорій**

Правовий режим земель як основного засобу виробництва . Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Суб'єкти права сільськогосподарського землевикористання та загальна характеристика їх правового статусу. Особливості використання та розпорядження земельними ділянками, розташованими у масиві земель сільськогосподарського призначення, а також полезахисними лісовими смугами, які обмежують

такий масив. Особливості правової охорони земель сільськогосподарського призначення. Поняття, склад та загальна характеристика земель лісогосподарського призначення. Правові форми використання земель лісогосподарського призначення. Особливості використання земель лісогосподарського призначення. Суб'єкти права постійного користування землями лісогосподарського призначення.

Правовий режим земель як територіального базису. Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів. Поняття і склад земель житлової та громадської забудови. Порядок використання земель у населених пунктах для забудови та інших потреб. Особливості видів житлової забудови. Використання земель громадянами в населених пунктах. Особливості права власності на землю та права землекористування в межах населених пунктів. Загальна характеристика правового регулювання використання земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення. Поняття, склад та особливості використання окремих видів земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення.

Правовий режим земель як природного ресурсу, що особливо охороняється. Поняття та специфіка використання земель, що особливо охороняються. Поняття, склад та загальна характеристика правового режиму земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Землі оздоровчого призначення: поняття, склад та особливості їх правового режиму. Землі рекреаційного призначення: поняття, склад, особливості їх правового режиму. Землі історико-культурного призначення: визначення, склад та специфіка правового режиму.

Правовий режим земель як територіальної основи для інших природних ресурсів. Загальна характеристика земель водного фонду. Правові форми використання земель водного фонду. Обмеження права користування землями водного фонду.

Перелік питань для підготовки до іспиту

з навчальної дисципліни

«Земельне право»

1. Поняття земельного права та його місце у правовій системі України.
2. Предмет та методи земельного права.
3. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин.
4. Принципи земельного права та їх характеристика.
5. Співвідношення та взаємодія земельного права з суміжними галузями правової системи України.
6. Особливості, етапи здійснення та правові наслідки сучасної земельної реформи.
7. Поняття, особливості та класифікація джерел земельного права.
8. Конституційні основи земельного права.
9. Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел земельного права: класифікація, особливості.
10. Рішення Європейського суду з прав людини як джерела земельного права.
11. Рішення та висновки Конституційного Суду України як джерела земельного права.
12. Система і повноваження органів управління у галузі використання, охорони та відновлення земель.
13. Планування використання земель.
14. Контроль за використанням та охороною земель.
15. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних одиниць.
16. Правове регулювання моніторингу земель та ґрунтів.
17. Порядок ведення Державного земельного кадастру.
18. Правове забезпечення зонування земель.
19. Поняття, види та особливості прав на землю.

20. Особливості децентралізації у сфері земельних відносин.
21. Особливості та зміст права власності на землю.
22. Право власності на землю Українського народу.
23. Право державної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.
24. Підстави та порядок виникнення права державної власності на землю.
25. Особливості права власності на землю іноземних держав.
26. Особливості права власності на земельні ділянки іноземців та юридичних осіб, створених та зареєстрованих відповідно до законодавства іноземної держави.
27. Підстави та порядок припинення права державної власності на землю.
28. Право довірчої власності на земельні ділянки: особливості здійснення.
29. Право комунальної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.
30. Особливості правового режиму земель об'єднаних територіальних громад.
31. Підстави та порядок виникнення права комунальної власності на землю.
32. Підстави та порядок припинення права комунальної власності на землю.
33. Право приватної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.
34. Підстави та порядок виникнення права приватної власності на земельні ділянки.
35. Підстави та порядок припинення права приватної власності на землю.
36. Характеристика права спільної власності на земельну ділянку.
37. Юридична природа ринкового обігу земельних ділянок та прав на них.
38. Поняття та основні риси приватизації земель.
39. Особливості порядку безоплатної передачі земельних ділянок у власність громадян.

40. Особливості та порядок набуття права власності на землю на конкурентних засадах.
41. Підстави для примусового припинення прав на земельну ділянку.
42. Особливості відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності.
43. Особливості викупу земельних ділянок для суспільних потреб.
44. Права та обов'язки власників земельних ділянок: сутність та класифікація.
45. Особливості переходу права на земельну ділянку у разі набуття прав на об'єкт нерухомого майна, об'єкт незавершеного будівництва, що розміщені на ній.
46. Порядок продажу земельних ділянок державної та комунальної власності громадянам та юридичним особам.
47. Особливості набуття права на земельну ділянку за давністю користування (набувальна давність).
48. Особливості набуття права власності на землю на підставі цивільно-правових угод.
49. Основні етапи формування земельної ділянки як об'єкта цивільних прав.
50. Державна реєстрація земельних ділянок.
51. Державна реєстрація речових прав на земельну ділянку: суб'єкти та процедура.
52. Загальна характеристика права землекористування та його класифікація.
53. Право постійного землекористування: суб'єкти і об'єкти.
54. Особливості та порядок надання земельних ділянок у постійне користування.
55. Підстави та порядок припинення права постійного землекористування.
56. Поняття та юридичні ознаки оренди землі.
57. Особливості оренди земель державної та комунальної власності.

58. Особливості оренди земель приватної власності.
59. Процедура поновлення договору оренди земельної ділянки.
60. Особливості внесення змін та припинення договору оренди земельної ділянки шляхом його розірвання.
61. Особливості виникнення права оренди на конкурентних засадах.
62. Підстави припинення права оренди земельної ділянки.
63. Особливості правового регулювання суборенди земельної ділянки.
64. Права та обов'язки землекористувачів: сутність та класифікація.
65. Поняття та класифікація гарантій прав на землю.
66. Способи та форми захисту прав на землю.
67. Земельні спори: поняття, особливості, види.
68. Система та компетенція органів, що вирішують земельні спори.
69. Поняття та види обтяжень прав на землю.
70. Поняття та класифікація обмежень прав на землю.
71. Земельні сервітути: поняття та класифікація.
72. Порядок встановлення та припинення земельних сервітутів.
73. Поняття правового режиму земель.
74. Особливості та порядок зміни цільового призначення земельної ділянки.
75. Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення.
76. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення.
77. Особливості обігу земель сільськогосподарського призначення.
78. Особливості використання земель сільськогосподарського призначення громадянами.
79. Суб'єкти права сільськогосподарського землевикористання та їх правовий статус.
80. Правові засади права землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення.

81. Правова природа нерозподілених земельних ділянок та невитребуваних земельних часток (паїв).
82. Відшкодування втрат лісогосподарського виробництва.
83. Правовий режим особливо цінних земель.
84. Поняття, суб'єкти та об'єкти правової охорони земель.
85. Правове регулювання відновлення земель.
86. Рекультивація земель.
87. Консервація земель.
88. Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів.
89. Поняття, склад та особливості використання земель житлової та громадської забудови.
90. Поняття та специфіка використання земель, що особливо охороняються.
91. Поняття та склад земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.
92. Поняття, склад та загальна характеристика земель лісогосподарського призначення.
93. Форми використання земель лісогосподарського призначення.
94. Специфіка правового режиму земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення
95. Правовий режим земель оборони.
96. Поняття, склад та особливості використання земель водного фонду.
97. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства: поняття та види.
98. Самовільне зайняття земельної ділянки: ознаки та правові наслідки.
99. Підстави та особливості відшкодування збитків власникам земельних ділянок і землекористувачам.